

κα φωτιές. Ίκι' όλος ο κόσμος έγελάστηκε. Κανένας δέν έσυλλογίστηκε τους αιώνας και άθάνατους νόμους τής αγάπης και τής ειρήνης, που μέσα στην άγκαλιά τους μπορούνε να κλείσουν όλη την ανθρωπότητα, και να την κρατήσουν σφιγμένη εις τους αιώνας των αίωνων· κ' ήρθε ο ίδιος να τους κηρύξη την άπελπισμένη ανθρωπότητα. Τους έκέρυξε και την έσυρε ξοπίσω του μαγευμένη· αυτό το Βασιλόπουλο, το χωρίς θρόνο και χωρίς κορώνη, το βασιλόπουλο, που μια ήμέρα του κόσμου ή πλάνη κι ο φθόνος θα τουδινε θρόνο ένα σταυρό και κορώνη ένα άγκαθένιο στεφάνι, έφάνηκε πιο δυνατό από το Δαβίδ, πιο σοφό από το Σολομώντα, πιο μεγάλο άπ' όλο του το βασιλικό συγγενολόγι.

Κοιτάξετε, άνθρωποι το έργο του· όλος ο πολιτισμένος κόσμος σήμερα πιστεύει στονόμα του, κι όπου ξεπλώνεται το φώς τής αλήθειας και τής σωστής προκοπής, εκεί και τονόμα του λατρεύεται και προσκυνείται· έθνη ή κληρονομιά του, και μετόχι του τά πέρατα τής γής. Αυτό το μάθημα μας δίνει ο θεός Ευαγγελιστής με τα όνόματα τής γενεας του Κυρίου ήμών Ιησού Χριστού, του Γιού του Δαβίδ, του Γιού του Άβραάμ, του άθανάτου Βασιλεία, όπου του πρέπει δόξα και προσκίνηση εις τους αιώνας των αίωνων.

Ο ΚΗΡΥΚΑΣ ΤΟΥ «ΝΟΥΜΑ»

ΑΦΙΕΡΩΜΑ

Livre, qu'un vent l'emporte
En France où je suis né ;
L'arbre déraciné
Donne sa feuille morte.

HUGO

ΣΤΗΝ κ. ΚΑΤΙΝΑ ΨΥΧΙ

Άβρα, χαρή, γλυκιή ής σε πάρει
στη γής σου λαχταρώ·
φύλλο του στέινει ώχρό
βαθυεξορίζωτο πουρνόρι·

Λ. Α.

Ο ΝΟΥΜΑΣ
ΒΓΑΙΝΕΙ ΚΑΘΕ ΚΥΡΙΑΚΗ
ΣΥΝΤΡΟΜΗ

Για την Ελλάδα αρ. 10.—Για το Έξωτερικό αρ. αρ. 10
20 λεφτά το φύλλο λεφτά 20

ΒΡΙΣΚΕΤΑΙ: Στα κισόκια τής Πλατείας Συνταγματος, Όμόνοιας, Υπουργείου Οικονομικών Σταθμού Τροχιδρόμου (Όφθαλμιατρειν), Σταθμού ύπόγειου Σιδηρόδρομου (Όμόνοια), στο καπνοπωλείο Μανωλακάκη (Πλατεία Στουρνάρα, Έξάρχεια) στο βιβλιοπωλείο «Έστιας» Γ. Κολάου.
Η συνδρομή πλερώνεται μπροστά κ' είναι ενός χρόνου πάντα.

ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ
Κ Α Ι
ΠΡΑΜΑΤΑ

ΕΙΠΑΜΕ

πώς το μαυφέστο του «Πολιτικού Συλλόγου» που ζητάει μεταβολή τής κατάστασης τ'όχουν υπογράψει και μερικοί δημοσιογράφοι, που πάει να πει πως κ' ή άφεντιά τους λαχταρούν άλλαγή και γι' αυτό μπήκανε στο Σύλλογο, και γι' αυτό υπογράψαν το μαυφέστο του. Αρχίσαμε λοιπόν να μελετάμε τις έφημερίδες που βγάζουν αυτοί οι κύριοι, να τις μελετάμε με προσοχή, να προσπαθούμε να ξετροπώσουμε καμιά ιδέα γερή κάτω από τα ρητορικά καταπλάσματα τής άρθρογραφίας τους, μα τίποτα, τίποτα. Τα ίδια και τα ίδια. Τότε τί είδος άλλαγή ζητάνε, άφου οι ίδιοι δέν το καταφέρανε ναλλάξουν;

Α μας πούνε πως περιμένουνε ναλλάξει πρώτα το Πολίτευμα για ναλλάξουν ύστερα κι αυτοί—ά μας το πούν αυτό, να είστε βέβαιοι πως και οι ίδιοι θα γελούν κάτω από τα μουστάκια τους. Γιατί το ξέρουν πολύ καλά, δέν είναι και κουτοί οι άνθρωποι, πως πρέπει πρώ-

τα κι άρχής ναλλάξει ή κοινή γνώμη, να φρονιμέψει, ναρχωνήσει να γίνεται γνώμη γερή κι όχι γνώμη σακάτισσα καθώς είναι τώρα, για να μπορέσει να φέρει ή ίδια ύστερα και την πολιτική άλλαγή. Μα ή κοινή γνώμη, και πρώτα και ύστερ' από το περιόρημο μαυφέστο, θρέφεται με το ίδιο άπαγο φαί που μαγερεύεται στις ίδιες άγάνωτες χύτρες που λέγονται Άθηναϊκές έφημερίδες. Το μαυφέστο τ'όχαν υπογράψει κι ο κ. Ιωάνναρος τής «Έσπερινής» κι ο κ. Γιολντάσης τής «Άστραπής» κι ο κ. Κανελλίδης των «Καιρών». Εύδατε καμιά μεταβολή από τότε ύσαμε σήμερα στις έφημερίδες τους;

Ρουκέτα λοιπόν κι αυτό, που για μια στιγμή φώτισε την πολιτική σκοτεινιά μας και μάς άπόμεινε τώρα, για ήθιμηση, το καρφαλισμένο κοντάρι τής.

—«ΜΙΑΝ ΜΟΝΟΝ

λέξιν έχω άκόμη να προσθέσω ως προς την γλώσσα: έπροσέθηκα εις τα διαγράμματα και εις άλλα τινά λογοτεχνικά μέρη να μεταχειρισθώ την νέαν μας γλώσσα, την ζωντανή, ή όποια αντιθέτως προς ό,τι έγραφε εις όλον τον άλλον κόσμο, παρημελλόθη τόσον πολύ από ήμάς· εν τούτοις ή όρθή συνείδησις, ου αδη είναι ή γλώσσά μας—δηλαδή ένα μέρος μερίλλον του έθνικου μας έγού—κατακτ' ήλονέν περισσότερο έδαφος εις την κοινή συνείδησιν. Αν δέν γράφωμεν άκόμη όλας τας γραπτάς μας σκέψεις εις την γλώσσαν κινή, δέν σημαίνει πρό 58 έτών έγράφοντο και τα ποιήματα εις την καθαρύουσαν, τώρα εισάγεται, συστηματικώς σχεδόν, ή ζωντανή μας γλώσσα και εις την πεζήν λογοτεχνίαν. Αίθριον ή μεθούριον θα προχωρήσωμεν περισσότερο. Ίσως είναι μάλιστα κληόν ή μετάβασις αυτή να γίνη βαθμηδόν και ήπίως, διά να μη έγείρη πόλεμον και αντίδρασις.—Αν το μικρόν μου βιβλίον συντελέση—έστω και ελάχιστα—εις το ν' άγαπηθή κάποις περισσότερο εις τον τόπον μας το βιβλίον εν γένει—δηλαδή ή φορέσις κάθε γνώσεως, κάθε σκέψεως, κάθε πολιτισμού—, θα είμαι εύτυχής, διότι ή άγάπη του βιβλίου είναι, νομίζω, ή βάση τής πνευματικής προόδου κάθε έθνους.

Κοιτάει από άγγελικά κούτα. Κι από κάτω υπογράφη Νικολ. Χατζιδάκης καθηγητής Πανεπιστημίου. Τίποτ' άλλο.

Ότα βγήκε ή «Ματιά» του Άβάρου με το

μεταφρασμένο το Βαγγέλιο, το βιβλίον το προδοτικό, καθώς ο ίδιος άλλοτε τ'έβριζε. Πόσοι δέ ληστεύουν και δέν άτιμάζουνε με το Βαγγέλιο στα χέρια; Να που κ' ένας γιός παραλυμένος, ένας άνθρωπος άτιμος, ένας που σκότωσε τη μάνα του και φαρμάκωσε τα γερατιά του πατέρα του, άρπαξε το Βαγγέλιο στα βρώμικα τα χέρια του κ' έρχεται με δαύτο να σου κλέψει τη συχώρηση...

Ο ΓΕΡΟ-ΣΕΒΑΣΤΟΣ (κάνοντας να σηκωθεί, ξαναπέφτει στην πολιτρονά). Παιδί μου, Άποστόλη μου, μη για το Θεό... Με σκοτώνεις...

Ο ΑΠΟΣΤΟΛΗΣ. Το παράπονο με πήρε, πατέρα, και ξεσπάω. Δέ βαστάω άλλο. Πνίγηκα. Τόν αδερφό αυτόν κ' έγω τον άγάπησα... κ' έγω παράβλεψα τις παραλυσις του... συχώρεσα τις παλιές θρωπιές του... λησμόνησα τη γήμαξη πουφερε σπίτι μας... Είναι όμως κ' ένα μαύρο σημάδι, το στερνό του, μέσα στην πίσσα τής ζωής του, που δέν τέλησμονάω, που δέν θάν μπορέσω νάν το λησμόνησω ποτέ... Και κλεισμένα τα μάτια μου κι άνοιχτά σαν τάχα, πάντα βλέπω ένα άδιάντροπο χέρι να σηκώνεται να χτυπήσει έναν πατέρα σεβαστό, έναν άσπρομάλλη γέροντα, και πάντα βλέπω μια γλυκιή και ήμερη γριούλα να σιγοσβήνει από το μαράζι τής βλογώντας, άντι να καταριέται, τον άτιμο, τον

παραλυμένο γιό της. Τά ξεχάσες, πατέρα, λόγου σου αυτά; Δέν το βλέπεις πια το χέρι του παιδιού σου να σηκώνεται καταπίνου σου και δέ βλέπεις τη μάνα μου να πεθαίνει ένα μήνα ύστερ' από την ήγρια έκείνη σκηνή;

Ο ΓΕΡΟ-ΣΕΒΑΣΤΟΣ (σκύβοντας το κεφάλι στ' στήθια του). Πατέρας είμαι και ξεχνάω. Έέχασε κ' έσύ... Άλλον αδερφό δέν έχεις... Που τραβάω πια;.. Στόν τάφο. Βδομήντα χρονώνε άνθρωπος, κορμί χιλιοβασανισμένο και ψυχή κατακουρασμένη από τις θλίψεις και τις σφοδρές, τί ζητάω άλλο παρά τα δύο μου παιδιά να μ' οδηγήσουνε στο στερνό μου κ' αιώνιο κατατόπι; Έέχασε κ' έσύ, παιδί μου, μην άρνηθείς του πατέρα σου τη στερνή αυτή χαρά...

Ο ΑΠΟΣΤΟΛΗΣ (καθισμένος στην άριστερή μεριά του τραπέζιού, άντικρύ στο γέρο, κρατάει, σφυφτός, το κεφάλι του με τα δύο του τα χέρια, δίχως να κοιτάζει τον πατέρα του· μιλάει σιγά και κομματιαστά, σά να μιλάει μοναχός του). Θέλω να ξεχάσω, μα δέν μπορώ... Τι να κάνω; Το φταίξιμό του μεγάλο. Από τότες πούνωσε τον κόσμο, από δεκαπέντε χρονώνε, να πείς, παιδί ύσαμε σήμερα, πουφτασε στα τριανταπέντε, κάθε περπατησιά του και στραβοπάτημα...

Ο ΓΕΡΟ-ΣΕΒΑΣΤΟΣ (σάν από μέσα του).

Άλλοίμονο!.. Άλλοίμονο!..

Ο ΑΠΟΣΤΟΛΗΣ (ξανακοιτώντας, δίχως να προσέξει κανε σίον πατέρα του). Κακό δέν είναι που να μην το γούτηκε. Χαροπαλίχτης, γυναικίης, μεκρής, όλα τάχε. Μας γονάτισε στα έξοδα. Όσο να πλερώσουμε τα παλιά τα χρέγια, καινούρια μας παρουσίαζε, κι ό,τι δέν του δίναμε τόπαιρνε με το ζορμπάλικι του. Δούλα έμορφη να μπει σπίτι, άδύνατο. Θα γινόταν έρωμένη του και θάφευγε με σκάνταλο... (σωπαίνει λίγο). Όπου κι ά διάβηκε άφησε σημάδι του την άτιμία. Μας έχασε. Μας έσβησε. Τόνωμα του Σεβαστού (σηκώνει τα μάτια του και κοιτάζει τον πατέρα του λυπημένα) τόνωμα σου πατέρα...

Ο ΓΕΡΟ-ΣΕΒΑΣΤΟΣ (σκυμμένος καθώς είναι, δίχως νάν τον κοιτάζει καθόλου). Άφισ' τα, παιδί μου, μην τα μελετάς... Άφισ' τα...

Ο ΑΠΟΣΤΟΛΗΣ (μαλακότερα, σκύβοντας πάλι το κεφάλι του). Τόνωμα σου, πατέρα, που το παράβλεψα τιμημένο κι άπεγνάδιαστο από τους γονιούς σου, τη μόνη σου κληρονομιά, μαθές, το κλήσε στο βούρκο. Τι νάν του πρωτοθυμηθώ; Το στερνό του άντραγαθήμα μου φτάνει (σωπαίνει για λίγο). Ύστερα, σάν από μέσα του, σιγανά κι άργά, ξακολουθάει). Ήρθαν τα Βαγγελικά. Ο παλιγκαρς μας, το στο